

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 12 december 2022
(OR. en)

15936/22

LIMITE

JUR 789
COUR 41
INST 455
CODEC 1996

Interinstitutioneel dossier:
2022/0906 (COD)

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie

Voor de delegaties gaat in de bijlage een brief van 30 november 2022 van de heer Koen Lenaerts, president van het Hof van Justitie van de Europese Unie, aan de heer Mikuláš Bek, voorzitter van de Raad Algemene Zaken, met een verzoek tot wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, alsmede de tekst van de voorgestelde wijzigingen en de bijlagen daarbij.

HOF VAN JUSTITIE
VAN
DE EUROPESE UNIE

De President

Luxemburg, 30 november 2022

De heer Mikuláš Bek
Voorzitter van de Raad Algemene Zaken
Raad van de Europese Unie
Wetstraat 175
1048 Brussel
BELGIQUE

Mijnheer de voorzitter,

Onder verwijzing naar artikel 281, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 106 bis, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie leg ik u, alsmede de voorzitter van het Europees Parlement, dit verzoek tot wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie voor.

In de context van een zeer intensieve gerechtelijke activiteit, die wordt gekenmerkt door zowel het aantal zaken die bij het Hof van Justitie aanhangig worden gemaakt als de complexiteit daarvan, wordt met dit verzoek beoogd om, ten eerste, te bepalen op welke specifieke gebieden het Gerecht bevoegd is om op grond van artikel 256, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie kennis te nemen van krachtens artikel 267 van dat Verdrag voorgelegde prejudiciële vragen en, ten tweede, de materiële werkingssfeer van de op 1 mei 2019 in werking getreden regeling voor de voorafgaande toelating van hogere voorzieningen uit te breiden.

De wijzigingen van het Statuut waarop dit verzoek betrekking heeft, zijn – in alle officiële talen van de Europese Unie – gehecht aan deze brief en worden nader verduidelijkt in de toelichting.

Ik sta tot uw beschikking voor iedere verdere verduidelijking.

Met de meeste hoogachting,

Koen Lenaerts

Verzoek van het Hof van Justitie krachtens artikel 281, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met het oog op wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie

Inleiding

Dit verzoek tot wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Statuut”) krachtens artikel 281, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie heeft een tweeledig doel.

Het verzoek heeft ten eerste tot doel de specifieke aangelegenheden te bepalen waarin het Gerecht krachtens artikel 256, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie bevoegd is om kennis te nemen van prejudiciële vragen die uit hoofde van artikel 267 van dat Verdrag worden voorgelegd door de rechterlijke instanties van de lidstaten.

Ten tweede heeft het verzoek tot doel de hogere voorzieningen tegen beslissingen van het Gerecht over besluiten van de kamers van beroep van organen of instanties van de Unie die al bestonden op 1 mei 2019 maar nog niet worden genoemd in artikel 58 bis, eerste alinea, van het Statuut, binnen de werkingssfeer te brengen van het mechanisme voor de voorafgaande toelating van hogere voorzieningen, dat op die datum in werking is getreden, en dat mechanisme voor voorafgaande toelating uit te breiden tot de in artikel 272 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie genoemde geschillen met betrekking tot arbitragebedingen vervat in een door of namens de Unie gesloten publiekrechtelijke of privaatrechtelijke overeenkomst.

Deze twee voorstellen zijn ingegeven door een aanhoudende toename van de werklast van het Hof van Justitie en strekken ertoe het Hof in staat te stellen de taak te blijven vervullen die door de opstellers van de Verdragen is toegewezen, namelijk binnen een redelijke termijn „de eerbiediging van het recht bij de uitlegging en toepassing van de Verdragen”¹ te verzekeren.

I. Overdracht aan het Gerecht van de bevoegdheid om kennis te nemen van prejudiciële vragen die worden voorgelegd uit hoofde van artikel 267 VWEU met betrekking tot specifieke, in het Statuut bepaalde aangelegenheden

¹ Zie artikel 19, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

Hoewel de verzoeken om een prejudiciële beslissing van de rechterlijke instanties van de lidstaten van de Unie tot nog toe altijd zijn behandeld door het Hof van Justitie, bestaat formeel sinds meer dan twintig jaar de mogelijkheid om de behandeling van bepaalde verzoeken aan het Gerecht van de Europese Unie toe te vertrouwen. Tijdens de intergouvernementele conferentie die heeft geleid tot de ondertekening van het Verdrag van Nice op 26 februari 2001, is artikel 225 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap in die zin gewijzigd dat het Gerecht een bevoegdheid is toegekend die het tot dan toe niet had: „kennis te nemen van prejudiciële vragen die worden voorgelegd uit hoofde van artikel 234 en beperkt blijven tot specifieke, in het statuut bepaalde aangelegenheden”².

Deze mogelijkheid is in het Verdrag ingevoegd tegen de achtergrond van een – toen al – aanzienlijke toename van de werklast van de twee rechterlijke instanties, die samenviel met de aanvang van de derde fase van de Economische en Monetaire Unie en de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam kort voordien. De mogelijkheid om de bevoegdheid om prejudiciële vragen te beantwoorden gedeeltelijk over te dragen van het Hof van Justitie naar het Gerecht werd door het Hof zelf gezien als een van de wegen die konden worden bewandeld om de overbelasting van de Unierechter te voorkomen, naast maatregelen als de overdracht aan het Gerecht van nieuwe categorieën rechtstreekse beroepen, de oprichting van rechterlijke beroepskamers of het filteren van hogere voorzieningen.³

Ondanks deze bepaling is de verdeling van de bevoegdheden tussen het Hof van Justitie en het Gerecht inzake prejudiciële vragen toentertijd niet gewijzigd. In de jaren die volgden op de inwerkingtreding van het Verdrag van Nice op 1 februari 2003 is voorrang verleend aan de oprichting van het Gerecht voor ambtenarenzaken van de Europese Unie alsook aan de overdracht aan het Gerecht van alle – tot dan toe aan het Hof toegewezen – beroepen tot nietigverklaring en beroepen wegens niet-nakoming, met uitzondering van bepaalde categorieën beroepen van interinstitutionele aard en van beroepen van de lidstaten tegen handelingen van de Uniewetgever. Prejudiciële verwijzingen zijn de exclusieve bevoegdheid gebleven van het Hof van Justitie, dat sindsdien niet alleen meerdere maatregelen op het gebied van de interne organisatie heeft genomen, maar ook belangrijke wijzigingen heeft aangebracht in zijn Reglement voor de procesvoering. Deze hebben een aanzienlijke impact gehad op zowel het aantal door die rechterlijke instantie afgedane zaken als de gemiddelde duur van de behandeling van de zaken, een van de voornaamste punten van zorg die ten grondslag lagen aan de bovengenoemde beschouwingen over de toekomst van het gerechtelijke bestel van de Europese Unie.

² Dit artikel komt in wezen overeen met het huidige artikel 256 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Het artikel 234 waarnaar wordt verwezen komt, onder voorbehoud van terminologische wijzigingen, overeen met het huidige artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

³ Zie in dat verband de in mei 1999 aan de Raad toegezonden discussienota over „[d]e toekomst van de rechtspleging in de Europese Unie” (Doc. 8208/99 van de Raad van 11 mei 1999) en de een jaar later aan de intergouvernementele conferentie gerichte bijdrage van het Hof van Justitie en het Gerecht.

De kwestie van een gedeeltelijke overdracht van de prejudiciële bevoegdheid van het Hof van Justitie aan het Gerecht is opnieuw aan de orde gesteld in de context van de hervorming van het gerechtelijke bestel van de Europese Unie die in 2015 is vastgesteld⁴, maar dat heeft er destijds niet toe geleid dat het Statuut daadwerkelijk is gewijzigd en de specifieke aangelegenheden zijn bepaald waarin het Gerecht prejudiciële bevoegdheid zou kunnen krijgen. Naar aanleiding van de uitnodiging van de wetgever van de Unie om uiterlijk op 26 december 2017 een verslag op te stellen over eventuele wijzigingen in de verdeling van de bevoegdheid inzake prejudiciële beslissingen, met name in het licht van de verdubbeling van het aantal rechters van het Gerecht dankzij die hervorming, heeft het Hof op 14 december 2017 een dergelijk verslag voorgelegd aan het Europees Parlement, de Raad en de Commissie en daarin overwogen dat het „thans” niet nodig was die verdeling te wijzigen.⁵

Het Hof heeft zich in dat verband gebaseerd op de moeilijkheden die inherent zijn aan een dergelijke overdracht, maar ook en vooral op de omstandigheid dat de verzoeken om een prejudiciële beslissing aan het Hof vlot werden behandeld (de gemiddelde duur van de behandeling ervan was toen 15 maanden) en dat de hervorming van het gerechtelijke bestel van de Unie nog niet was afgerond. Meerdere rechters van het Gerecht moesten nog worden benoemd en er moesten naar aanleiding van de hervorming nog maatregelen worden genomen op het gebied van de interne organisatie van de rechterlijke instantie.

Vijf jaar later ziet de situatie er echter heel anders uit.

De stijgende lijn in het aantal verzoeken om een prejudiciële beslissing aan het Hof heeft zich voortgezet en heeft zich sinds enkele jaren vertaald in een aanhoudende verlenging van de procesduur als gevolg van de problemen die het Hof heeft om verzoeken net zo vlot te behandelen als in het verleden; die verzoeken worden niet alleen steeds talrijker maar ook steeds gecompliceerder en gevoeliger.⁶

Daarnaast is de hervorming van het gerechtelijke bestel van de Europese Unie inmiddels volledig afgerond. Sinds juli 2022 telt het Gerecht daadwerkelijk twee rechters per lidstaat, dus in totaal 54 rechters. Gedurende de afgelopen jaren heeft het Gerecht zijn interne organisatie en zijn werkmethoden grondig doorgelicht. Dat heeft zich vertaald in onder meer een gedeeltelijke specialisering van de kamers, een proactiever zaakbeheer en

⁴ Zie verordening (EU, Euratom) 2015/2422 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2015 tot wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie (PB L 341 van 24.12.2015, blz. 14).

⁵ Verslag ingediend op grond van artikel 3, lid 2, van verordening (EU, Euratom) 2015/2422 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2015 (cursivering toegevoegd). Dit verslag, dat beschikbaar is in alle officiële talen van de Unie, kan worden ingezien op de internetsite van de instelling op het volgende adres: https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-01/nl_2018-01-12_08-43-52_506.pdf.

⁶ In 2016 zijn 470 verzoeken om een prejudiciële beslissing ingediend, drie jaar later waren het er 641 en in 2021 waren het er 567. Gedurende diezelfde periode is de gemiddelde duur van de behandeling van prejudiciële zaken gestegen van 15 maanden in 2016 tot 15,5 maanden in 2019 en 16,7 maanden in 2021. Op 30 september 2022 waren er sinds het begin van het jaar 420 verzoeken om een prejudiciële beslissing ingediend en bedroeg de gemiddelde duur van de behandeling van prejudiciële zaken 17,3 maanden. Zie de tabel in bijlage 1 bij dit verzoek voor een gedetailleerder overzicht van de zaken die in de periode van 1 januari 2017 tot en met 30 september 2022 zijn ingediend en het aandeel daarin van de verzoeken om een prejudiciële beslissing.

een toegenomen verwijzing van belangrijke of complexe zaken naar uitgebreide kamers van vijf rechters. Dankzij deze ontwikkelingen heeft het Gerecht nu een goede uitgangspositie om kennis te nemen van niet alleen een groter aantal zaken⁷ maar ook nieuwe zaken die buiten de bevoegdheden vallen die het Gerecht tot nog toe waren toegewezen.

Derhalve meent het Hof dat het, met het oog op de goede rechtsbedeling, dienstig is om gebruik te maken van de mogelijkheid die is opgenomen in artikel 256, lid 3, eerste alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en in het Statuut de specifieke aangelegenheden te bepalen waarin het Gerecht kennis zal nemen van de prejudiciële vragen die krachtens artikel 267 van dat Verdrag worden ingediend (1). Dat is aan de orde in het eerste onderdeel van het onderhavige regelgevingsverzoek. Met het oog op een grotere rechtszekerheid wordt daarin ook de instantie aangewezen die belast is met het toezicht op de naleving van de verdeling van de bevoegdheid tussen het Hof en het Gerecht op prejudicieel gebied (2) en worden de procedurele waarborgen neergelegd die vereist zijn voor een optimale behandeling van de verzoeken om een prejudiciële beslissing die aan het Gerecht worden overgedragen (3).

(1) Specifieke aangelegenheden waarin het Gerecht kennis zal nemen van verzoeken om een prejudiciële beslissing

Zoals naar voren komt uit de bewoordingen van artikel 256, lid 3, eerste alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is de bevoegdheid van het Gerecht om kennis te nemen van prejudiciële vragen die worden voorgelegd uit hoofde van artikel 267 niet een algemene bevoegdheid die zich uitstrekt tot alle onder het recht van de Unie vallende gebieden. Het zal zijn gerechtelijke bevoegdheid uitoefenen in specifieke aangelegenheden, wat per definitie veronderstelt dat de verzoeken om een prejudiciële beslissing van de rechterlijke instanties van de lidstaten uitsluitend over deze aangelegenheden gaan en dat zij geen horizontale vragen van uitlegging of geldigheid van het recht van de Unie opwerpen.

Concreet heeft het Hof zich bij de bepaling van de specifieke aangelegenheden waarin het Gerecht de prejudiciële bevoegdheid van het Hof zou kunnen overnemen, laten leiden door vier parameters of richtinggevende beginselen.

De eerste van deze parameters is dat de door het Gerecht te behandelen aangelegenheden bij lezing van een verzoek om een prejudiciële beslissing zonder problemen kunnen worden herkend en afdoende kunnen worden afgescheiden van de andere aangelegenheden die onder het recht van de Unie vallen, zodat er geen twijfels rijzen over de precieze reikwijdte van de vragen die door de nationale rechterlijke instanties zijn gesteld en derhalve over de bevoegdheid van het Gerecht om ze te behandelen.

⁷ Deze constatering berust ook op het aantal zaken dat sinds de vaststelling van verordening 2015/2422 bij het Gerecht is ingesteld. Daarbij is geen rekening gehouden met een eventuele toename van de werklust als gevolg van de regelgevingsactiviteit van de Unie, met name op het gebied van de digitalisering.

De tweede en de derde parameter houden verband met respectievelijk de identificatie van de aangelegenheden waarover weinig principiële vragen worden gesteld en waarover een omvangrijke hoeveelheid rechtspraak van het Hof van Justitie bestaat die het Gerecht als richtsnoer kan nemen voor de uitoefening van zijn nieuwe bevoegdheid en waardoor het risico kan worden afgewend dat de rechtspraak onsamenhangend en inconsistent wordt.

Tot slot heeft het Hof aangelegenheden gezocht waarin voldoende prejudiciële verwijzingen zijn om ervoor te zorgen dat de overdracht van de verzoeken om een prejudiciële beslissing in die aangelegenheden aan het Gerecht daadwerkelijk impact heeft op zijn werklast. Een overdracht van slechts enkele zaken – ook als die specifieke aangelegenheden betreft – zou namelijk niet de gewenste verlichting van de werklast van het Hof opleveren.

Op basis daarvan – en na een grondige analyse van de relevante statistieken over de zaken die het Hof tussen 1 januari 2017 en 30 september 2022 heeft afgedaan⁸ – heeft het Hof zes gebieden geïdentificeerd die beantwoorden aan deze parameters: het gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, accijns, het douanewetboek en de tariefindeling van goederen in de gecombineerde nomenclatuur, compensatie voor en bijstand aan reizigers en de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten.

Deze aangelegenheden, die worden genoemd in het eerste lid van het nieuwe artikel 50 ter in het voorstel tot wijziging van het Statuut⁹, zijn namelijk duidelijk afgebakend en afdoende afgescheiden van de andere aangelegenheden die onder het recht van de Unie vallen, zij worden geregeld door een beperkt aantal handelingen van afgeleid recht, en zij leiden zelden tot principiële arresten, zoals blijkt uit deze statistieken, want in de loop van de referentieperiode zijn slechts 3 van de 630 zaken op deze gebieden door de Grote kamer van het Hof behandeld. Er bestaat bovendien een omvangrijke rechtspraak van het Hof van Justitie op deze gebieden, waardoor het risico van inconsistente rechtspraak beperkt zou moeten blijven.

Hoewel de overdracht aan het Gerecht van de bevoegdheid van Hof van Justitie om uitspraak te doen over de verzoeken om een prejudiciële beslissing in de genoemde aangelegenheden zou moeten leiden tot een aanzienlijke verlichting van de werklast van het Hof, aangezien deze verzoeken gemiddeld ongeveer 20 % uitmaken van het totaal aantal verzoeken om een prejudiciële beslissing dat elk jaar bij het Hof wordt ingediend, moet nog worden bepaald hoe de prejudiciële bevoegdheid tussen het Hof van Justitie en het Gerecht zal worden verdeeld en hoe de verzoeken om een prejudiciële beslissing door het Gerecht zullen worden behandeld. Dat is aan de orde in het tweede en het derde lid van artikel 50 ter.

(2) Eén instantie belast met de ontvangst van de verzoeken om een prejudiciële beslissing en het toezicht op de naleving van de verdeling van de bevoegdheid tussen het Hof en het Gerecht in prejudiciële aangelegenheden

Aangezien de verdeling van de bevoegdheden tussen het Hof van Justitie en het Gerecht in prejudiciële aangelegenheden wordt beheerst door een materieel criterium en

⁸ Deze statistieken zijn opgenomen in de bijlagen 2 en 3 bij dit verzoek.

⁹ Zie artikel 2 van de ontwerpverordening.

verzoeken om een prejudiciële beslissing een gemengde inhoud kunnen hebben, dat wil zeggen vragen kunnen bevatten die meerdere aangelegenheden bestrijken, is het van belang dat verwijzende rechters niet zelf hoeven te beslissen of het Hof dan wel het Gerecht bevoegd is om hun verzoek om een prejudiciële beslissing te behandelen. Omwille van de rechtszekerheid en een vlotte behandeling wordt in artikel 50 ter, lid 2, van het Statuut dan ook bepaald dat alle verzoeken krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie moeten worden ingediend bij het Hof van Justitie, zoals ook nu het geval is, en dat het Hof het verzoek eventueel aan het Gerecht toezendt nadat het aan de hand van de voorschriften van zijn Reglement voor de procesvoering is nagegaan of het verzoek uitsluitend betrekking heeft op een of meer van de specifieke aangelegenheden die in artikel 50 ter, lid 1, van het Statuut worden genoemd.

In dat verband is van belang dat de controle door het Hof in die context geen beoordeling inhoudt of het wenselijk is de zaak naar het Gerecht te verwijzen of om die met het oog op het belang van de prejudiciële vragen zelf te behandelen. Deze controle strekt er uitsluitend toe te garanderen dat het beginsel van bevoegdheidstoedeling in acht wordt genomen, aangezien artikel 256, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie het Gerecht geen enkele bevoegdheid toekent om uitspraak te doen op prejudiciële vragen die geen betrekking hebben op een of meer van de specifieke, in het Statuut bepaalde aangelegenheden. Een verzoek om een prejudiciële beslissing dat zowel aangelegenheden bestrijkt die in artikel 50 ter, lid 1, van het Statuut worden genoemd als aangelegenheden die niet door dat artikel worden genoemd, zal dan ook door het Hof van Justitie worden behandeld, terwijl een verzoek dat uitsluitend ziet op een of meer aangelegenheden die in dat artikel worden genoemd, automatisch aan het Gerecht wordt overgedragen, ongeacht het belang van de zaak of van de vragen.

Het spreekt voor zich dat de overdracht van een verzoek om een prejudiciële beslissing aan het Gerecht niet belet dat het Gerecht de zaak naar het Hof van Justitie verwijst wanneer het van oordeel is dat „in een zaak een principiële beslissing moet worden genomen die van invloed kan zijn op de eenheid of de samenhang van het recht van de Unie” of dat het Hof zelf de beslissingen van het Gerecht heroverweegt „wanneer er een ernstig gevaar bestaat dat de eenheid of de samenhang van het recht van de Unie wordt aangetast”.¹⁰ Die heroverweging moet echter wel een uitzondering blijven. Door de indiening van een verzoek om een prejudiciële beslissing bij het Hof van Justitie wordt de procedure bij de verwijzende rechter immers geschorst totdat het Hof of het Gerecht op de door hem gestelde vragen heeft geantwoord. Het antwoord van het Gerecht moet daarom in beginsel definitief zijn.

In die context en om een eenvormige benadering van de behandeling van verzoeken om een prejudiciële beslissing door het Hof en het Gerecht te bevorderen hebben de twee rechterlijke instanties in het kader van de voorbereiding van dit regelgevingsverzoek gemeend dat aan de nationale rechterlijke instanties, de partijen in het hoofdgeding en de in artikel 23 van het Statuut bedoelde andere belanghebbenden procedurele waarborgen moeten worden geboden.

¹⁰ Zie in dat verband de bewoordingen van artikel 256, lid 3, tweede en derde alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

(3) Procedurele waarborgen die onmisbaar zijn voor dezelfde behandeling van de verzoeken om een prejudiciële beslissing door het Hof van Justitie en het Gerecht

Drie procedurele waarborgen zijn in het Statuut ingevoegd.

Ten eerste is in artikel 50 ter, lid 3, eerste volzin, van het Statuut bepaald dat het Gerecht de verzoeken om een prejudiciële beslissing toewijst aan daartoe aangewezen kamers. Door daarvoor kamers aan te wijzen – een bekende procedure bij het Gerecht, die al met succes wordt toegepast bij de behandeling van ambtenarenzaken en zaken op het gebied van de intellectuele eigendom – wordt het eenvoudiger voor het Gerecht om dit nieuwe type geschillen te gaan behandelen en wordt tevens de samenhang van de behandeling van de verzoeken om een prejudiciële beslissing in de betrokken specifieke aangelegenheden bevorderd, omdat zij alle door dezelfde kamer(s) worden behandeld.

De tweede waarborg voor dezelfde procedurele behandeling van verzoeken om een prejudiciële beslissing door het Hof en het Gerecht, die is opgenomen in artikel 50 ter, lid 3, tweede volzin, van het Statuut, vloeit eruit voort dat het Gerecht in elke prejudiciële zaak die het behandelt een advocaat-generaal zal aanwijzen. Net als bij het Hof betekent dat niet dat stelselmatig in al deze zaken een conclusie zal worden genomen, want krachtens artikel 20, vijfde alinea, van het Statuut – dat uit hoofde van artikel 53, eerste alinea, van het Statuut op het Gerecht van toepassing is – kan een zaak worden berecht zonder conclusie van de advocaat-generaal wanneer in de zaak geen nieuwe rechtsvraag aan de orde is. De aanwijzing van een advocaat-generaal draagt echter bij tot een solide analyse door deze rechterlijke instantie, want ook hier profiteert elke zaak van een tweede blik. Het onderzoek van het dossier door de aangewezen advocaat-generaal kan immers een nuttige aanvulling vormen op de analyse van de rechter-rapporteur in zijn voorlopig rapport, daarin nuances aanbrengen of deze analyse verrijken.

Tot slot wordt in dit regelgevingsverzoek voorgesteld artikel 50 van het Statuut aldus te wijzigen dat het Gerecht de mogelijkheid krijgt om zitting te houden in een rechtsprekende formatie die wat omvang betreft het midden houdt tussen de kamers van vijf rechters en de Grote kamer van vijftien rechters, aangezien bepaalde verzoeken om een prejudiciële beslissing, maar ook andere zaken, de aandacht kunnen behoeven van meer dan vijf rechters. Het is namelijk niet aan de Grote kamer van het Gerecht om de aan het Gerecht doorgezonden prejudiciële vragen te behandelen: ten eerste zouden zaken waarin een principiële beslissing nodig is en waarvoor normaliter de Grote kamer bevoegd is, uit hoofde van artikel 256, lid 3, tweede alinea, VWEU naar het Hof verwezen moeten worden, en ten tweede zouden door het grote aantal rechters in de Grote kamer mogelijk rechters die niet tot de aangewezen kamers behoren, uitspraak moeten doen in prejudiciële zaken, wat de waarborg in artikel 50 ter, lid 3, eerste volzin, van het Statuut zou afzwakken. Artikel 50, derde alinea, bepaalt in dat verband dat het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht de samenstelling van de kamers regelt en de omstandigheden en voorwaarden bepaalt waaronder het Gerecht zitting houdt in de verschillende rechtsprekende formaties.

In hun geheel beschouwd zouden deze maatregelen het Gerecht in staat moeten stellen deze nieuwe bevoegdheid optimaal te beheren en de eenvormige uitlegging en toepassing van het recht van de Unie moeten bevorderen, ongeacht de rechterlijke instantie die het verzoek om een prejudiciële beslissing behandelt.

II. Uitbreiding van het mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen bij het Hof

Het eerste onderdeel van dit verzoek tot wijziging van het Statuut is betrekkelijk vernieuwend; het tweede onderdeel daarentegen heeft een beperktere strekking. Het beoogt hogere voorzieningen tegen arresten of beschikkingen van het Gerecht over besluiten van de onafhankelijke kamers van beroep van organen of instanties van de Europese Unie die al bestonden op 1 mei 2019 maar nog niet worden genoemd in artikel 58 bis van het Statuut, binnen de werkingssfeer te brengen van het mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen, dat op die datum in werking is getreden, en dat mechanisme voor voorafgaande toelating uit te breiden tot hogere voorzieningen tegen beslissingen van het Gerecht krachtens arbitragebedingen.

Toen in 2019 het mechanisme voor voorafgaande toelating werd ingevoerd, is het van toepassing verklaard op hogere voorzieningen tegen beslissingen van het Gerecht over besluiten van de onafhankelijke kamers van beroep van vier organen of instanties van de Unie die uitdrukkelijk waren genoemd in artikel 58 bis, eerste alinea, van het Statuut¹¹, en op hogere voorzieningen tegen beslissingen van het Gerecht over een besluit van een onafhankelijke kamer van beroep die binnen enig ander orgaan of enige andere instantie van de Unie is ingesteld na 1 mei 2019 en die eerst dient te worden aangezocht voordat een beroep bij het Gerecht kan worden ingesteld. Op 1 mei 2019 waren er echter al andere organen en instanties van de Unie die beschikten over een onafhankelijke kamer van beroep. Zij zijn evenwel niet vermeld in de lijst van organen en instanties van de Unie in de eerste alinea van artikel 58 bis van het Statuut. Het gaat bijvoorbeeld om het Spoorwegbureau van de Europese Unie, de Europese Bankautoriteit, de Europese Autoriteit voor effecten en markten en het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators.

Er is geen bijzondere reden voor het ontbreken van deze organen en instanties in de lijst. Met het oog op de samenhang wordt daarom voorgesteld deze organen en instanties, die op 1 mei 2019 al bestonden, toe te voegen aan de lijst van de vier organen in artikel 58 bis van het Statuut en ook voor hen te bepalen dat een hogere voorziening tegen een uitspraak van het Gerecht over een besluit van (een van) hun onafhankelijke kamer(s) van beroep enkel zal worden behandeld indien het Hof van Justitie eerst heeft beslist tot toelating ervan. Overeenkomstig artikel 58 bis, derde alinea, zal de hogere voorziening derhalve enkel geheel of gedeeltelijk worden toegelaten wanneer daarbij een vraag aan de orde komt die belangrijk is voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht.

Het Hof stelt tevens voor om de werkingssfeer van het mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen uit te breiden tot hogere voorzieningen tegen

¹¹ Het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie, het Communautair Bureau voor plantenrassen, het Europees Agentschap voor chemische stoffen en het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart.

beslissingen van het Gerecht over de tenuitvoerlegging van een door of namens de Unie gesloten publiekrechtelijke of privaatrechtelijke overeenkomst waarin een arbitragebeding is opgenomen in de zin van artikel 272 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Anders dan de zaken die in de eerste alinea van artikel 58 bis zijn genoemd, zijn de zaken die bij het Gerecht worden aangebracht krachtens een arbitragebeding vervat in een door of namens de Unie gesloten publiekrechtelijke of privaatrechtelijke overeenkomst, niet eerst door een onafhankelijke kamer van beroep onderzocht voordat zij aan het Gerecht worden voorgelegd, maar in deze zaken hoeft het Gerecht ten gronde enkel het nationale recht toe te passen waarnaar het arbitragebeding verwijst en niet het recht van de Unie. Aangezien de op dit gebied ingestelde hogere voorzieningen dus in beginsel geen vragen kunnen opwerpen die van belang zijn voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht, is het Hof voornemens deze hogere voorzieningen aan hetzelfde mechanisme te onderwerpen als de hogere voorzieningen tegen de beslissingen van het Gerecht over besluiten van de bovengenoemde kamers van beroep.

Bijlagen:

- 1) Zaken die bij het Hof van Justitie zijn ingeleid in de periode van 1 januari 2017 tot en met 30 september 2022 – Verdeling naar het soort zaak
- 2) Zaken die door het Hof van Justitie zijn afgedaan in de periode van 1 januari 2017 tot en met 30 september 2022 – Verdeling naar het soort zaak
- 3) Prejudiciële zaken die door het Hof van Justitie zijn afgedaan in de periode van 1 januari 2017 tot en met 30 september 2022 in de in het regelgevingsverzoek bedoelde specifieke aangelegenheden

VERORDENING (EU, Euratom) 2022/... VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

van ...

tot wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 256, lid 3, en artikel 281, tweede alinea,

Gezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, en met name artikel 106 bis, lid 1,

Gezien het verzoek van het Hof van Justitie van 30 november 2022,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van de Europese Commissie van ...,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Naar aanleiding van de uitnodiging van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2015¹² heeft het Hof van Justitie het Europees Parlement, de Raad en de Commissie op 14 december 2017 een verslag voorgelegd over eventuele wijzigingen in de verdeling van de bevoegdheid inzake prejudiciële beslissingen uit hoofde van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Hoewel het Hof van Justitie in dat verslag van mening was dat het op dat moment niet nodig was wijzigingen voor te stellen met betrekking tot de behandeling van de prejudiciële vragen die uit hoofde van dat artikel 267 worden voorgelegd, heeft het in dat verslag niettemin onderstreept dat een overdracht van de prejudiciële bevoegdheid in een later stadium in bepaalde specifieke aangelegenheden niet mocht worden uitgesloten indien het aantal bij het Hof ingediende verzoeken om een prejudiciële beslissing en de complexiteit ervan zodanig zouden evolueren dat die overdracht door een goede rechtsbedeling zou zijn geboden. Een dergelijke overdracht strookt overigens met de wens van de opstellers van het Verdrag van Nice, die de doeltreffendheid van het gerechtelijke bestel van de Unie hebben willen versterken door te voorzien in de mogelijkheid om het Gerecht te betrekken bij de behandeling van verzoeken om een prejudiciële beslissing.

(2) Uit de statistieken van het Hof van Justitie komt naar voren dat het aantal aanhangige prejudiciële zaken en de gemiddelde duur van de behandeling ervan toenemen. Deze situatie hangt niet alleen samen met het grote aantal verzoeken om een prejudiciële beslissing dat elk jaar bij het Hof wordt ingediend, maar ook met de complexiteit en de bijzondere gevoeligheid van een toenemend aantal van de aan deze rechterlijke instantie

¹² Zie artikel 3, lid 2, van verordening (EU, Euratom) 2015/2422 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2015 tot wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie (PB L 341 van 24.12.2015, blz. 14).

gestelde vragen. Om het Hof van Justitie in staat te stellen zijn taak te blijven vervullen, moet met het oog op de goede rechtsbedeling gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid die artikel 256, lid 3, eerste alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie biedt om aan het Gerecht een bevoegdheid over te dragen om kennis te nemen van prejudiciële vragen die worden voorgelegd uit hoofde van artikel 267 en beperkt blijven tot specifieke, in het Statuut bepaalde aangelegenheden.

(3) Dankzij de verdubbeling van het aantal rechters bij het Gerecht en de maatregelen die zijn genomen in de context van de hervorming van het gerechtelijke bestel van de Unie die het resultaat was van verordening (EU, Euratom) 2015/2422 van het Europees Parlement en de Raad¹³ is het Gerecht thans in staat het hoofd te bieden aan de toename van de werklast die het gevolg zal zijn van deze bevoegdheidsoverdracht. Aangezien de werklast van het Gerecht niettemin nauw samenhangt met de ontwikkeling van de activiteiten van de Unie, moet worden verzekerd dat het zijn rechterlijk toezicht op de instellingen, organen en instanties van de Unie ten volle zal kunnen blijven uitoefenen, in voorkomend geval door middel van een uitbreiding van het aantal medewerkers.

(4) Omwille van de rechtszekerheid moeten de aangelegenheden waarin het Gerecht een prejudiciële bevoegdheid wordt toegedeeld, duidelijk worden omschreven en afdoende kunnen worden afgescheiden van andere aangelegenheden. Daarnaast moet voor deze aangelegenheden een omvangrijke hoeveelheid rechtspraak van het Hof van Justitie bestaan die het Gerecht als richtsnoer kan nemen voor de uitoefening van zijn prejudiciële bevoegdheid.

(5) Bij de bepaling van de specifieke aangelegenheden moet bovendien rekening worden gehouden met de noodzaak om een dusdanig aantal prejudiciële zaken bij het Hof van Justitie weg te halen dat zijn werklast daadwerkelijk wordt verlicht.

(6) Het gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde, accijns, het douanewetboek en de tariefindeling van goederen in de gecombineerde nomenclatuur voldoen aan alle bovengenoemde criteria om te worden beschouwd als specifieke aangelegenheden in de zin van artikel 256, lid 3, eerste alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

(7) Dat geldt ook voor de compensatie voor en bijstand aan reizigers en de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten. Niet alleen voldoen deze twee aangelegenheden eveneens aan de bovengenoemde criteria, maar het Gerecht is ook volkomen in staat uitspraak te doen over de verzoeken om een prejudiciële beslissing in deze aangelegenheden, aangezien hun feitelijke en technische context in hoge mate bepalend is voor de nuttige uitlegging van de relevante bepalingen van het recht van de Unie.

¹³ Verordening (EU, Euratom) 2015/2422 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2015 tot wijziging van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie (PB L 341 van 24.12.2015, blz. 14).

(8) Gelet op het materiële criterium dat van toepassing is op de verdeling van de prejudiciële bevoegdheid tussen het Hof van Justitie en het Gerecht is het omwille van de rechtszekerheid en een vlotte behandeling van belang dat de verwijzende rechters niet zelf hoeven te beslissen welke rechter van de Unie bevoegd is om kennis te nemen van hun verzoek om een prejudiciële beslissing. Elk verzoek om een prejudiciële beslissing moet derhalve bij een en dezelfde instantie worden ingediend, namelijk bij het Hof van Justitie, dat aan de hand van voorschriften die in zijn Reglement voor de procesvoering zullen worden opgenomen, zal nagaan of het verzoek uitsluitend betrekking heeft op een of meer in het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie bepaalde specifieke aangelegenheden, en dus door het Gerecht moet worden behandeld. Het Hof van Justitie blijft namelijk bevoegd om uitspraak te doen over de verzoeken om een prejudiciële beslissing die weliswaar betrekking hebben op deze specifieke aangelegenheden, maar ook zien op andere aangelegenheden, aangezien artikel 256, lid 3, eerste alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie niet de mogelijkheid biedt om aan het Gerecht een prejudiciële bevoegdheid over te dragen in andere dan specifieke aangelegenheden.

(9) Om de nationale rechterlijke instanties en de in artikel 23 van het Statuut bedoelde belanghebbenden dezelfde waarborgen te bieden als het Hof van Justitie zal het Gerecht procedurevoorschriften vaststellen die overeenstemmen met de voorschriften die het Hof van Justitie toepast bij de behandeling van verzoeken om een prejudiciële beslissing, met name wat betreft de aanwijzing van een advocaat-generaal.

(10) Gelet op de bijzonderheden van de prejudiciële procedure ten opzichte van de rechtstreekse beroepen waarvoor het Gerecht bevoegd is, moeten de verzoeken om een prejudiciële beslissing worden toegewezen aan daartoe aangewezen kamers van het Gerecht.

(11) Om de samenhang van de prejudiciële beslissingen van het Gerecht te behouden en met het oog op een goede rechtsbedeling moet een rechtsprekende formatie worden ingesteld die wat omvang betreft het midden houdt tussen de kamers van vijf rechters en de Grote kamer.

(12) Uit de statistieken van het Hof van Justitie komt tevens naar voren dat tegen een zeer groot aantal beslissingen van het Gerecht hogere voorziening wordt ingesteld. Om ervoor te zorgen dat de hogerevoorzieningsprocedure doeltreffend blijft en het Hof van Justitie in staat te stellen de aandacht te richten op de hogere voorzieningen waarin belangrijke rechtsvragen worden opgeworpen, moet het mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen worden uitgebreid, waarbij de vereisten die inherent zijn aan een effectieve rechterlijke bescherming in acht moeten worden genomen.

(13) Om die reden moet het mechanisme voor voorafgaande toelating worden uitgebreid tot hogere voorzieningen tegen een beslissing van het Gerecht over een besluit van een onafhankelijke kamer van beroep van een orgaan of instantie van de Unie dat of die op 1 mei 2019 beschikte over een dergelijke onafhankelijke kamer van beroep maar nog niet

wordt genoemd in artikel 58 bis van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Dergelijke hogere voorzieningen hebben namelijk betrekking op zaken die reeds tweemaal zijn onderzocht, eerst door een onafhankelijke kamer van beroep en vervolgens door het Gerecht, zodat het recht op effectieve rechterlijke bescherming volledig is gewaarborgd.

(14) Daarnaast moet dat mechanisme worden uitgebreid tot geschillen over de tenuitvoerlegging van overeenkomsten waarin een arbitragebeding is opgenomen in de zin van artikel 272 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. In deze zaken hoeft het Gerecht ten gronde namelijk enkel het nationale recht toe te passen waarnaar het arbitragebeding verwijst. In beginsel worden daarin dus geen vragen opgeworpen die belangrijk zijn voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht.

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Artikel 50 van Protocol nr. 3 betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Statuut”) wordt vervangen door:

„Het Gerecht houdt zitting in kamers bestaande uit drie of vijf rechters. De rechters kiezen uit hun midden de kamerpresident. De presidenten van de kamers van vijf rechters worden voor drie jaar gekozen. Zij zijn eenmaal herbenoembaar.

Het Gerecht kan ook zitting houden in Grote kamer, in een kamer die wat omvang betreft het midden houdt tussen de kamers van vijf rechters en de Grote kamer, of in enkelvoudige kamer.

Het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht regelt de samenstelling van de kamers en bepaalt de omstandigheden en voorwaarden waaronder het Gerecht zitting houdt in de verschillende rechtsprekende formaties.”

Artikel 2

Het volgende artikel wordt in het Statuut ingevoegd:

„Artikel 50 ter

1. Het Gerecht is bevoegd kennis te nemen van de verzoeken om een prejudiciële beslissing die worden voorgelegd uit hoofde van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en uitsluitend betrekking hebben op een of meer van de volgende specifieke aangelegenheden:

- het gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde;
- accijns;
- het douanewetboek en de tariefindeling van goederen in de gecombineerde nomenclatuur;
- de compensatie voor en bijstand aan reizigers;
- de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten.

2. Alle verzoeken die uit hoofde van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie worden voorgelegd, worden ingediend bij het Hof van Justitie. Nadat het Hof van Justitie overeenkomstig de bepalingen van zijn Reglement voor de procesvoering heeft vastgesteld dat een verzoek uitsluitend betrekking heeft op een of meer van de in het eerste lid genoemde aangelegenheden, zendt het dit verzoek door naar het Gerecht.

3. De aan het Gerecht doorgezonden verzoeken om een prejudiciële beslissing worden overeenkomstig de bepalingen van zijn Reglement voor de procesvoering toegewezen aan de kamers die daartoe zijn aangewezen. In die zaken wordt overeenkomstig de bepalingen in het Reglement voor de procesvoering een advocaat-generaal aangewezen.”

Artikel 3

Artikel 58 bis van het Statuut wordt vervangen door:

„1. Een hogere voorziening tegen een uitspraak van het Gerecht over een besluit van een onafhankelijke kamer van beroep van een van de volgende organen en instanties van de Unie zal enkel worden behandeld indien het Hof van Justitie eerst heeft beslist tot toelating ervan:

- a) het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie;
- b) het Communautair Bureau voor plantenrassen;
- c) het Europees Agentschap voor chemische stoffen;
- d) het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart;
- e) het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators;
- f) de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad;
- g) de Europese Bankautoriteit;
- h) de Europese Autoriteit voor effecten en markten;
- i) de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen;
- j) het Spoorwegbureau van de Europese Unie.

2. De in het eerste lid bedoelde procedure is tevens van toepassing op hogere voorzieningen tegen:

- beslissingen van het Gerecht over een besluit van een onafhankelijke kamer van beroep die binnen enig ander orgaan of enige andere instantie van de Unie is ingesteld na 1 mei 2019, en die eerst dient te worden aangezocht voordat een beroep bij het Gerecht kan worden ingesteld;

- beslissingen van het Gerecht over de tenuitvoerlegging van een overeenkomst waarin een arbitragebeding is opgenomen in de zin van artikel 272 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

3. De hogere voorziening wordt overeenkomstig de bepalingen van het Reglement voor de procesvoering geheel of gedeeltelijk toegelaten wanneer daarbij een vraag aan de orde komt die belangrijk is voor de eenheid, de samenhang of de ontwikkeling van het Unierecht.

4. De beslissing aangaande de toelaatbaarheid van de hogere voorziening wordt met redenen omkleed en bekendgemaakt.”

Artikel 4

1. De verzoeken om een prejudiciële beslissing die zijn voorgelegd uit hoofde van artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en aanhangig zijn bij het Hof van Justitie op de eerste dag van de maand volgend op de datum van inwerkingtreding van deze verordening worden behandeld door het Hof van Justitie.

2. De hogere voorzieningen tegen beslissingen van het Gerecht over een besluit van een kamer van beroep van een van de in artikel 58 bis, lid 1, onder e) tot en met j), genoemde organen of instanties van de Unie en de hogere voorzieningen bedoeld in het tweede streepje van artikel 58 bis, lid 2, die bij het Hof aanhangig zijn op de datum van de inwerkingtreding van deze verordening, vallen niet binnen de werkingssfeer van het mechanisme voor voorafgaande toelating.

Artikel 5

Deze verordening treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op de maand van bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Bijlage 1

Zaken die bij het Hof van Justitie zijn ingeleid in de periode van 1 januari 2017 tot en met 30 september 2022

Verdeling naar het soort zaak

	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022 ⁽¹⁾	%
Prejudiciële verwijzingen	533	72,1 %	568	66,9 %	641	66,4 %	557	75,6 %	567	67,7 %	420	66,7 %
Rechtstreekse beroepen	46	6,2 %	63	7,4 %	41	4,2 %	38	5,2 %	29	3,5 %	28	4,4 %
Hogere voorzieningen ⁽²⁾	147	19,9 %	199	23,4 %	266	27,5 %	131	17,8 %	232	27,7 %	174	27,6 %
Verzoeken om advies	1	0,1 %		0,0 %	1	0,1 %	1	0,1 %		0,0 %		0,0 %
Bijzondere procedures ⁽³⁾	12	1,6 %	19	2,2 %	17	1,8 %	10	1,4 %	10	1,2 %	8	1,3 %
Totaal	739		849		966		737		838		630	

⁽¹⁾ Zaken die zijn ingeleid in de periode van 1 januari 2022 tot en met 30 september 2022.

⁽²⁾ Daaronder begrepen de hogere voorzieningen krachtens artikel 56 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, de hogere voorzieningen op kort geding en de hogere voorzieningen op interventie bedoeld in artikel 57 van dat Protocol.

⁽³⁾ Als „bijzondere procedures” worden beschouwd: rechtsbijstand, begroting van de proceskosten, rectificatie, verzuim om te beslissen, verzet tegen een bij verstek gewezen arrest, derdenverzet, uitlegging, herziening, het onderzoek van een voorstel van de eerste advocaat-generaal om een beslissing van het Gerecht te heroverwegen, derdenbeslag en immuniteitszaken.

Bijlage 2

Zaken die door het Hof zijn afgedaan in de periode van 1 januari 2017 tot en met 30 september 2022
Verdeling naar het soort zaak⁽¹⁾

	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022 (2)	%
Prejudiciële verwijzingen	447	63,9 %	520	68,4 %	601	69,5 %	534	67,4 %	547	70,9 %	382	68,0 %
Rechtstreekse beroepen	37	5,3 %	60	7,9 %	42	4,9 %	37	4,7 %	30	3,9 %	32	5,7 %
Hogere voorzieningen ⁽³⁾	198	28,3 %	165	21,7 %	210	24,3 %	204	25,8 %	183	23,7 %	142	25,3 %
Verzoeken om advies	3	0,4 %		0,0 %	1	0,1 %		0,0 %	1	0,1 %	1	0,2 %
Bijzondere procedures ⁽⁴⁾	14	2,0 %	15	2,0 %	11	1,3 %	17	2,1 %	11	1,4 %	5	0,9 %
Totaal	699		760		865		792		772		562	

⁽¹⁾ De cijfers (brutocijfers) geven het totale aantal zaken weer ongeacht voegingen vanwege samenhang (een zaaknummer = een zaak).

⁽²⁾ Zaken afgedaan in de periode van 1 januari 2022 tot en met 30 september 2022.

⁽³⁾ Daaronder begrepen de hogere voorzieningen krachtens artikel 56 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie, de hogere voorzieningen op kort geding en de hogere voorzieningen op interventie bedoeld in artikel 57 van dat Protocol.

⁽⁴⁾ Als „bijzondere procedures” worden beschouwd: rechtsbijstand, begroting van de proceskosten, rectificatie, verzuim om te beslissen, verzet tegen een bij verstek gewezen arrest, derdenverzet, uitlegging, herziening, het onderzoek van een voorstel van de eerste advocaat-generaal om een beslissing van het Gerecht te heroverwegen, derdenbeslag en immunitetszaken.

Bijlage 3

Prejudiciële zaken die door het Hof van Justitie zijn afgedaan in de periode van 1 januari 2017 tot en met 30 september 2022 in
de in het regelgevingsverzoek bedoelde specifieke aangelegenheden

Tabel 1: Aantal betrokken zaken

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
Belasting over de toegevoegde waarde	53	47	53	50	51	32	286
Accijns	5	3	4	3	5	5	25
Douanewetboek	11	0	7	4	6	2	30
Tariefindeling	5	6	6	7	7	1	32
Compensatie voor en bijstand aan reizigers	24	64	28	39	63	19	237
Broeikasgas-emissierechten	3	5	3	3	6	1	21
	101	125	101	106	138	60	631

* Wanneer zaken betrekking hebben op meerdere specifieke aangelegenheden, worden zij maar eenmaal geteld en opgenomen in de kolom van de voornaamste aangelegenheid.

Tabel 2: Percentage van de afgedane zaken dat betrekking heeft op de specifieke aangelegenheden in verhouding tot het totale aantal prejudiciële zaken dat in het betrokken jaar is afgedaan

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Totaal
Aantal zaken in de specifieke aangelegenheden bedoeld in het regelgevingsverzoek	101	125	101	106	138	60	631
Totaal aantal afgedane prejudiciële zaken	447	520	601	534	547	382	3031
	22,60 %	24,04 %	16,81 %	19,85 %	25,23 %	15,71 %	20,82 %

Tabel 3: Procedurele behandeling van deze zaken in de betrokken periode

	Totale aantal zaken	Rechtsprekende formatie *			Conclusie
		Grote kamer	Kamer van 5 rechters	Kamer van 3 rechters	
Belasting over de toegevoegde waarde	286	2	113	139	113
Accijns	25	0	12	8	8
Douanewetboek	30	0	17	11	14
Tariefindeling	32	0	0	29	2
Compensatie voor en bijstand aan reizigers	237	1	43	20	16
Broeikasgas- emissierechten	21	0	11	7	10
	631	3	196	214	163

* Het verschil tussen het totale aantal zaken op een bepaald gebied en de som van de door de verschillende rechtsprekende formaties afgedane zaken wordt in wezen veroorzaakt doordat bepaalde zaken zijn ingetrokken en afgedaan bij doorhalingsbeschikking van de president.